

Dette kan Putin opnå med sine atomvåben

Taktiske atomvåben kan bruges til at bremse den ukrainske offensiv, siger ekspert. Selv hvis det kun er en lille bombe.

SEBASTIAN SKOV ANDERSEN

21. SEP. 2022 KL. 21.02

RUSLANDS ANGREB PÅ UKRAINE

21. september: Er atomkraft i virkeligheden en genial løsning på alting?

Onsdag antydede Vladimir Putin i en tale igen, at han er parat til at bruge atomvåben for at forsvare sit land, i en tale, hvor han samtidig annoncerede en delvis mobilisering af det russiske militær bestående af 300.000 reservister.

I talen påstod han, at Nato direkte har opmuntret ukrainske styrker til at beskyde atomkraftværket Zaporizjzja, og at højtstående repræsentanter for NATO-lande har truet Rusland med atomvåben. Ingen af delene gav han dokumentation for, men han fulgte op med en klar advarsel:

»Jeg vil gerne minde dem, der giver den slags udtalelser om Rusland, at vort land også ligger inde med forskellige ødelæggelsesvåben, og i nogle tilfælde er de mere moderne end dem, NATO-landene har«, sagde han og fortsatte:

»De, der prøver at afpresse os med atomvåben, skal vide, at vinden kan vende«.

Han sagde samtidig, at ledere fra republikkerne Donetsk og Luhansk i de besatte områder i det østlige Ukraine om kort tid vil arrangere afstemninger om, hvorvidt man officielt skal tilslutte sig Rusland.

»Det ligger i russisk militærdoktrin og den generelle forståelse af atomvåben, at atomvåben er noget, man bruger som sidste udvej, når man er i fare for at blive

invaderet. I og med at Ukraine efter afstemningerne kan betragtes som invaderende Rusland, kan Putin altså retfærdiggøre at bruge atomvåben«, siger Peter Viggo Jakobsen, lektor ved Institut for Krigsstudier på Forsvarsakademiet.

»Det, som Putin egentlig siger, er, at hvis ikke jeg kan fastholde russisk territorium, så forbeholder jeg mig retten til at bruge atomvåben«.

Det anslås, at Rusland har 5.977 atomvåben i sit arsenal, hvoraf cirka 2.000 formodes at være såkaldte taktiske atomvåben, som har en mere kontrollerbar eksplosionsradius. De kan derfor bruges mod militærstrategiske mål som militærbaser og våbenlagre eller for at hæmme fjendens mobilitet.

»Taktiske atomvåben er mindre kraftfulde. Det kan gøre dem mere brugbare militært og mindre forkastelige politisk. Men mange taktiske våben har en meget større radius end den bombe, der øjeblikkeligt dræbte mere end 70.000 mennesker i Hiroshima«, skriver Union of Concerned Scientists om taktiske atomvåben med henvisning til den såkaldte 'Little Boy' bombe brugt mod Japan under Anden Verdenskrig.

Hvis Rusland bruger taktiske atomvåben, kan det være i form af et atomspræghoved monteret på Kh-47M2-missilet, som tidligere er brugt i Ukraine, bare uden atomvåben monteret. Det kan forsynes med et atomspræghoved med en sprængkraft på mellem 100 og 500 kilotons TNT.

Afhængig af spræghovedets størrelse kan det russiske militær ramme mere eller mindre præcist og relativt nøje beregne de ikke-militære skader.

Putins atomstrategi

På slagmarken forventer Peter Viggo Jakobsen, at et scenarie, hvor Vladimir Putin muligvis kan forventes at bruge taktiske atomvåben, er, hvis han har udtømt sine konventionelle muligheder eller ikke har kunnet sætte en stopper for den ukrainske offensiv på andre måder.

»Jeg forestiller mig, at han kan finde på at bruge mindre sprængladninger med det formål at standse ukrainerne på slagmarken – det er første trin på

eskalationsstigen«, siger Peter Viggo Jakobsen. »Hvis det ikke virker, så kan man begynde at forestille sig, at han kan finde på at angribe byer og andre mål med atomvåben, og i sidste ende kan han jo bruge atomvåben til at udlette hele Kyiv«.

»Men russerne ved jo også godt, at Vesten vil blive stiktosset, selv hvis Putin kun bruger dem mod militære mål«, uddyber han.

Hvis det skulle ske, at Rusland bruger taktiske atomvåben, hvordan vil det så udspille sig?

»I udgangspunktet vil man bruge dem mod koncentrationer af soldater samlet på et sted eller mod strategiske knudepunkter, der er vigtige for, at fjendens offensiv kan fortsætte. Putin vil lamme fjendens evne til at føre krig ved at lukke for tilførslen af ammunition og logistik«, siger han.

»Nogen vil sige, at det ikke giver mening at bruge atomvåben til det, for det kan man lige så godt gøre med konventionelle midler. Men brugen af atomvåben har en anden effekt: Det sender et signal om, at hvis I ikke stopper nu, så kommer der måske flere af den her slags, og måske bruger jeg dem mod andre mål. Den effekt opnår du ikke ved brug af konventionelle midler, men til gengæld får du alles opmærksomhed ved det«.

Mobiliseringen af de 300.000 soldater skal dog betragtes som forsøg fra Putin på at undgå at bruge atomvåben, fordi han i stedet vil prøve at opnå sine mål uden dem, forklarer Peter Viggo Jakobsen.